



UN REUSENC IL·LUSTRE

EL MÚSIC COMPOSITOR JOSEPH M.^A BENAIGES

PRIMER ORGANISTA DE LA CAPEYLA REIAL



ENTRE els fiyls de Reus qu'han arribat a ésser «quelcom» en el món de les Arts, de les Lletres o de les Scienties, cal comptar hi sense cap mènade dubte, a En Joseph Maria Benaiges i Pujol, compositor de gran mèrit, primer organista de la Capeyla del Palau Reial i professor per oposició de la «Schola Normal Central de Mestres» i del «Col·legi National de Sords-muts i cecs» de Madrid. Diverses vegades ha aparegut son nom en articles laudatoris que li han dedicat els diaris de la Cort i diverses vegades també en revistes i llibres que s'han ocupat d'eyl encomiàsticament. Entre aquests smentem: *Celebridades Musicales* d'En Ferrán Arteaga Pereira.-Barcelona.-1886. *Hijos ilustres de Reus* d'En Francesc Gras i Elies.-Barcelona.-1899; i també la gran *Enciclopedia Universal Ilustrada Europea Americana* de Joseph Espasa i fiyls (s. a.)-Barcelona.

Però malgrat això i degut principalment a les llargues absènties de sa ciutat nadiva, Reus, En Benaiges és poc conegut, so-

bretot per la generació del jovent que puja. A smenar aquest injust oblit van encaminades aquestes ratlles de character biogràfic.

No és pas reduït el nombre de músics-compositors, de més o menys anomenada, que naixeren en nostra població durant el segle dinou. Podem citar: En Jacint Vergés, l'auctor de la *Cançó del breçol* (llettra de l'Aladern); en Johan Sarriols, l'auctor del chor a veus soles *El Campanar de Reus* (llettra d'en Bofarull); En Michel Planàs, auctor de *Salves* i d'altres obres religioses; En Manel Nieto, auctor de més de cent çarçueles (1) conegudes i celebrades per tota Hespànya; En Joseph Marraco, auctor del drama sacre *La Passió*. Hi ha encara N'Antoni Haba, l'Eusebi Ferrant, En Domingo Nogués, En Joseph Ferré, En Jaume Cort, En Joseph Clariana, En Victorià Agustí, i d'altres que produïren obres de mèrit, algunes bastant popularitzades.

Però per damunt de tots, excel·leix En Benaiges d'una manera molt ostensible. Heus-en ací quelques dades biogràfiques.

En Benaiges va néixer al carrer d'Alegre núm. 7, el 25 de Març de l'any 1885. Demostrant tenir molta affició a la musica, ja des de molt petit, va estudiar el solfeig a Reus amb el mestre-músic en Victorià

(1) En Nieto, mort fa uns quants anys, pot dir-se que fou reusenc per casualitat. Fiyl d'un músic de regiment va néixer a Reus, però de petit va deixar la patria.

Agustí, i formà part de la scholania de la Parrochia de Sanct Pere. Havent-se traslladat el seu pare a Tarragona a on exercia l'offici d'impressor, en Benaiges llavors un noiet de vuit anys, formà part de la capeyla del Pare

Avila, qui li donà les primeres lliçons de piano. Tan aprofitat va sortir d'aquelles ensenyances que En Ramón Bonet, llavors organista de la Cathedral de Tarragona, va voler instruir-lo en composició i harmonia així com en el difícil art de jugar l'orgue, en el qual va substituir diverses vegades al seu mestre, en les funcions religioses de la

Cathedral. Més tard perfeccionà sos coneixements estudiant a Barcelona amb el professor en Pere Tintorer. Tornà després a Tarragona, i com la majoria dels compositors d'humil origen, passà els primers anys de sa juvenesa donant lliçons de solfeig i piano i tocant en esglésies i theatres. Però En Benaiges no podia star satisfet en aqueylla vida provinciana, ensopidora i vegetativa. I a les oposicions per a proveir la plaça de segon organista de la Capeyla Reial, va presentar-se, i obtingué la tan cobejada plaça, el 19 de Juliol de 1884 (als 29 d'edat) després de molt brillants exercicis que li valgueren la unanimitat del tribunal. I des del 30 de Gener de 1885 per defunció d'En Güelbenzu, ve exercint el càrrec de pri-

mer organista de la dessusdita Reial Capeyla.

A l'any 1900, va obtenir per oposició la plaça de Professor de Musica de la Schola Normal Central de Mestres de Ma-

dríd, on jo vaig fer sa coneixença, essent company seu de Claustre des d'aquell any. Al 1909, obtingué també per oposició la plaça de Professor de piano, orga i composició, en el Col·legi Sords - muts i cecs, d'aquesta Cort.

Les obres musicals d'En Benaiges són nombroses i de diversa índole, entre eyles hi ha misses, offertoris, motets, salves,

marxes, hymnes, música de «camera», peces per a cant i piano, obres per a chors i orchestra, etc. etc. Ne smentaré algunes: A l'any 1891 li fou estrenada al theatre del «Príncipe Alfonso» de Madrit, l'obra titulada *Zambra*, caprici symphònic qu'obtingué un èxit soroylós. En el «Palau de la Musica Cathalana» de Barcelona se li executà fa uns quants anys, un *Quarteto* de chorda. Es auctor també de l'obra *En la Corte de Abderramán*, balada symphònica per a orchestra dedicada a la Infanta Isabel. Es deuen a eyl, els drames lyrics *La Ermita del Valle* i *Doña Inés de Castro*. Un *Ave Maria Stella*, un hymne *A Dolores*, les sardanes *Estiuejant*, *Esquerpa*, *Maria-Victoria* i *Melangiosa*; diversos hymnes a



Cathalunya i altres obres de caient català fetes en lletra catalana. Les seves obres diu Arteaga es distingeixen per «la valentia de inspiració, la riquesa d'harmonia i els trets d'ingeni».

En Benaiges ha sigut llorejat en diversos certamens musicals. Entre les obres qu'han obtingut premi hi ha un *Cant scholar religiós* i un *Cant patriòtic*, ambdues obres premiades en un Certamen de la Reial Academia de Belles Arts de Sanct Fernando, i una *obra choral* premiada en un certamen de l'Orpheó Cantàbric de Santander.

Però ço que En Benaiges ha publicat o ha donat a conèixer al públic, no és res, comparat amb ço que té inèdit o desconegut. Trebaylador incansable, durant anys ha anat acumulant les obres degudes a sa inspiració; però home modest, no s'ha preocupat gens ni mica de donarles a conèixer. Avui, ja veyl, gaire bé setantenari encara es delita produint música i interpretant-la. No fa pas gaire temps que em feu

passar a casa seva, una tarda delitosa jogant al piano algunes de ses més beyles compositions i cantant obres seves catalanes, car En Benaiges, (encara que fa quaranta anys que resideix a Madrit) és un fervent aimant de Cathalunya i no oblida (com d'altres) la llengua de la terra. I jo li deia ¿No és una bona llàstima que tot aqueix bé-de-Déu de música catalana, resti inèdita i desconeguda? Em respongué que el plaer del músic, consistia en la creació de l'obra i en sa audició i que tot lo demás era per a eyl secundari. Però jo crec complir un deure patriòtic donant publicitat de l'existentia d'aquesta seva nombrosa obra musical, per a que al dia de demà no resti oblidada o desconeguda, una obra de tanta vàlua. Jo crec qu'és un deure de les corporations i associacions culturals de Reus, vetllar per a que no es perdin les obres dels reusencs il·lustres, recoylint-les, publicant-les, perpetuant-les, per honorar degudament als auctors. I l'obra de l'amic Benaiges és de les que mereixen perpetuar-se.

MICHEL VENTURA

